

ירושלים, י"ג אייר תשפ"ה
יום ראשון 11 מאי 2025

לכבוד: גב' רעיה שורקי, מנכ"לית רט"ג
שלום רב,

הנדון: הדרה של ציבור שומרי השבת מפעילויות הרט"ג ובקשה להוסיף פעילויות בשמורות הטבע והגנים הלאומיים בימי חול

ג.נ.,

מרשתי, אמת ליעקב בישראל בע"מ, חל"צ, מילאה את כוחי לפנות אלייך כדלקמן:

1. בשמורות טבע וגנים לאומיים רבים מתקיימות פעילויות, סדנאות ואטרקציות לציבור הרחב. מעיון בלוח הזמנים של הפעילויות האלה עולה, כי רוב רובן מתקיים בסופי שבוע. למשל, פעילויות לכבוד "יום הנשר" בגן הלאומי עין עבדת מתקיימת בשבת, ה-10 במאי. פעילות "לילות מדבר קסומים" בגן הלאומי תל ערד מתקיימת בימי שישי-שבת ה-31-30 במאי וה-7-6 ביוני וכולל לינה במקום בליל שבת. גם פעילות "לילות מדבר קסומים" בגן הלאומי ממשית מתקיימת בימי שישי-שבת ה-24-23 במאי. פעילות "חיות בר בטבע הישראלי" – סיור שמירת טבע לכל המשפחה בגן הלאומי יוטבתה מתקיימת בשבתות ה-10 וה-24 במאי. בגן הלאומי מצדה אמנם מתקיימות פעילויות גם ביום שישי, אך פעילויות אלה (כגון "אתגר מצדה", או "זריחה לכו-לם") אינן כוללות לינה, חלקן מיועדות אך למיטיבי לכת ואינן כוללות הדרכה.
2. ניכר, כי עיקר הפעילויות האיכותיות שרשות הטבע והגנים מציעה לציבור – פעילויות מיועדות לכל המשפחה, פעילויות הכוללות לינה והדרכה, נערכות בשבתות, או נמשכות אל יום השבת. הציבור המסורתי, הדתי והחרדי, מודר מפעילויות אלה, שמטבע הדברים אינן מתאימות לשומרי השבת. מבט בלוח הפעילויות לציבור של רשות הטבע והגנים מגלה, כי הרט"ג אינה מציעה פעילויות הכוללות לינה, סדנאות והדרכה בימי חול, באופן שגם ציבור שומרי השבת יוכל ליטול בהן חלק.
3. שומרי השבת מהווים מיעוט גדול בציבור הישראלי והעובדה כי כל הפעילויות של רשות הטבע והגנים הכוללות לינה והדרכה נערכות בשבתות, באופן המדיר את שומרי השבת, מהווה הפליה בהקצאת משאבי ציבור והתעלמות מצרכיהם של שומרי המסורת.
4. רשות הטבע והגנים היא גוף ציבורי האמונה על הגנים הלאומיים ושמורות טבע שהנם משאב ציבורי. בהפעלה את שמורת הטבע והגנים הלאומיים הרשות פועלת כנאמן הציבור. בהיותה נאמן הציבור, הפעילויות שרשות הטבע והגנים עורכת צריכות להתאים לציבור על כל חלקיו, כולל ציבור שומרי השבת. קביעת הזמן לפעילויות צריך אפוא לשקף חלוקה סבירה והוגנת של המשאבים, המתחשבת גם בצרכים של הציבור שומר השבת.

5. בית המשפט העליון עמד לא פעם על כך שהקצאת משאבי ציבור חייבת להיות שוויונית ולקחת בחשבון צרכיהם ורצונותיהם של כל חלקי הציבור, חילונים, מסורתיים ודתיים כאחת. כך, למשל, בית המשפט העליון פסל החלטה של מועצה מקומית לא לבנות מקווה טהרה ביישוב (ר' עע"מ 662/11 סלע נ' ראש המועצה המקומית כפר ורדים, (פורסם בנבו, 09.09.2014)), או החלטה של מועצה מקומית שלא להקצות שעות לשחייה מעורבת בבריכה שהמועצה מפעילה (ר' בג"צ 3865/20 שוקרון נ' המועצה המקומית קריית-ארבע, (פורסם בנבו, 07.10.2020)).

6. כשם שרשות מקומית עם מיעוט חילוני חייבת להקצות שעות לשחייה מעורבת בבריכה, רשות הטבע והגנים, שאמורה לשרת את כלל הציבור ושומרי השבת בכלל זה, חייבת לכלול בהיצע הפעילויות שלה גם פעילויות שמתאימות לציבור המסורתי והדתי. קיום פעילויות איכות בעיקר בשבתות וערבי שבת מהווה להפליה והדרה של הציבור המסורתי והדתי ונוגד את חובתה של הרשות לנהוג בשוויון. משכך, שומה על הרשות לערוך חלק מן הפעילויות הכוללות הדרכה ולינה גם בימות החול, כדי לאפשר לציבור המסורתי והדתי ליהנות מהם.

7. על כן, אבקשך להוסיף לפעילויות הקיימות בימי שישי-שבת פעילויות דומות בימות השבוע (נניח בין ימי חמישי לשישי), או להעביר חלק מן הפעילויות הנערכות בלילות שבת ללילות שישי (כלומר, לילות בין חמישי לשישי), באופן שינגיש אותם גם לשומרי שבת.

בכבוד רב ובברכה,

יצחק בן-עז"ד

העתקים: השרה עידית סילמן, השרה לאיכות הסביבה